

La sargantana mora, *Podarcis perspicillata*

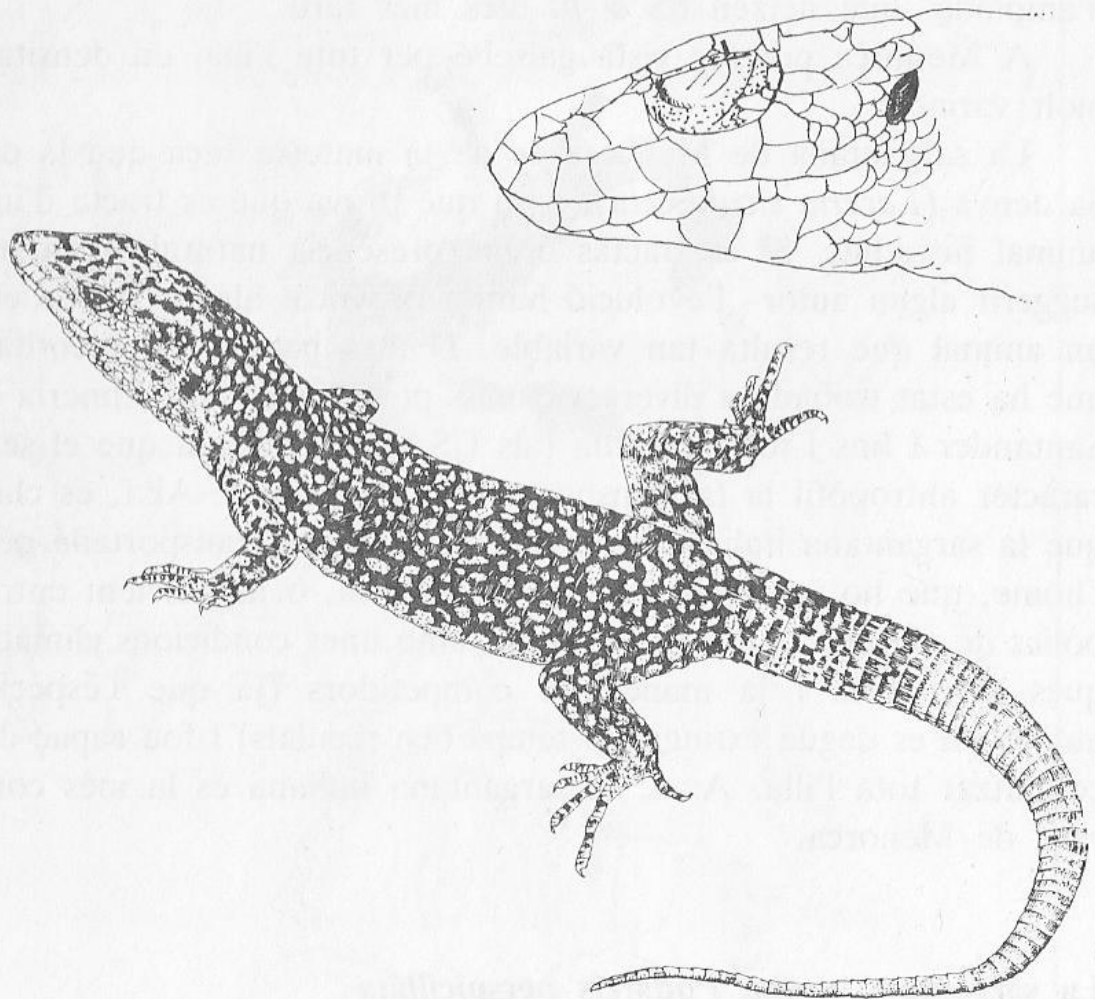
La història d'aquest animal a Menorca és la mateixa, encara que el seu origen sigui diferent. Aquesta espècie prové del Nord

d'Àfrica, on és prou corrent. És molt abundant a prop d'Alger, i és fàcil que fos precisament aquest el seu origen, ja que la intensitat del tràfic marítim generat per aquesta ciutat nord-africana ha estat molt important.

El seu nom específic, *perspicillata* (amb ulleres) fa referència a la seva característica més original: la parpella inferior està provista d'una escata especialitzada que forma un disc central transparent.

Aquest caràcter, fàcilment visible si hom pot tenir l'animal a les mans, és definitiu per identificar-lo.

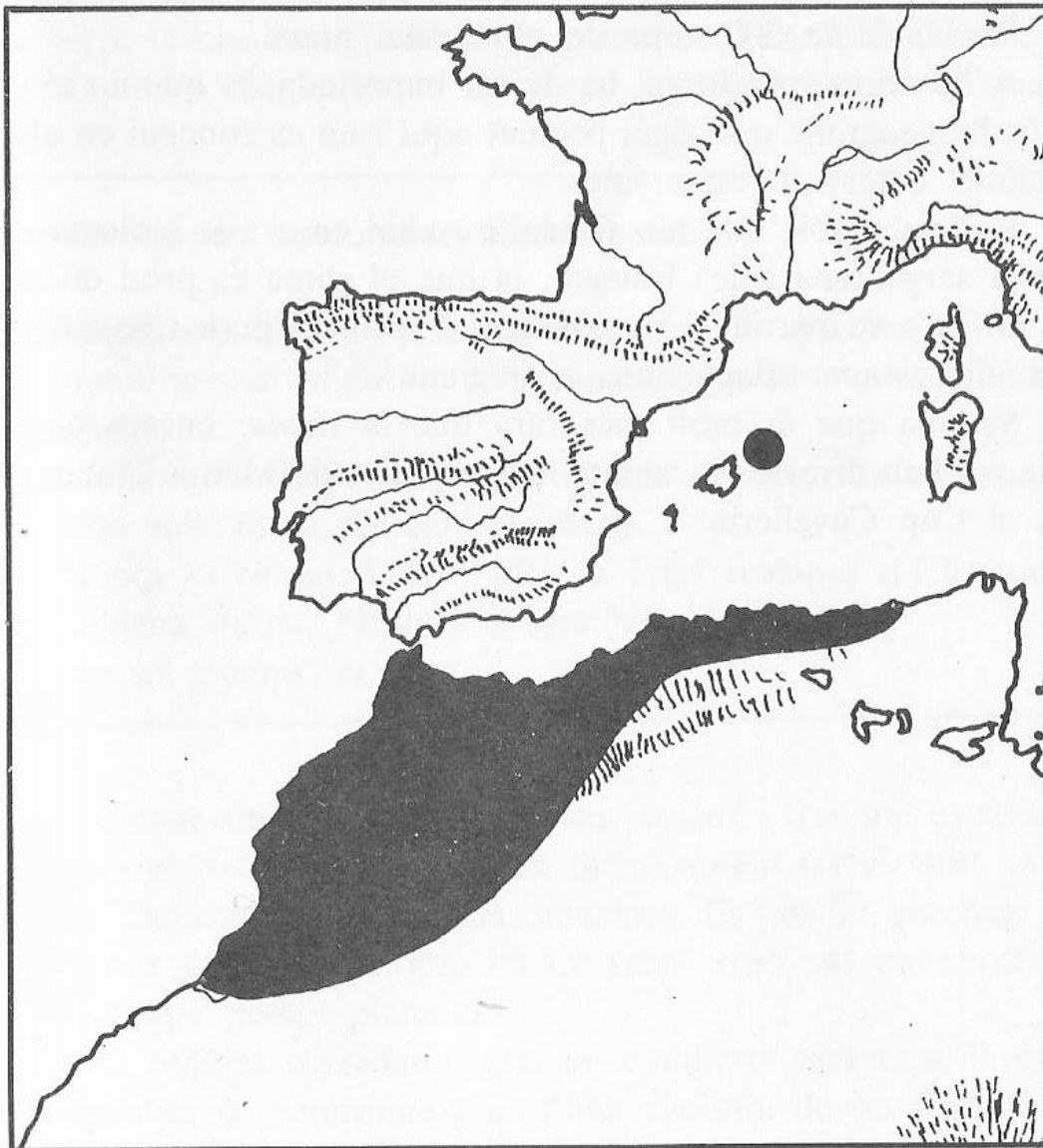
Es tracta d'una sargantana petita (15 a 18 cms., coa inclosa), de forma aplanada. Les escates dorsals són petites i granuloses, i les ventrals quadrades, disposades en deu (rarament dotze) files.

La sargantana mora. Aspecte general i detall del cap, amb la parpella transparent.

Quant a coloració, s'han descrit tres formes típiques; ocel·lada, pròpia de l'altiplà de Marroc i vessant occidental; la retxada, típica d'àrees muntanyoses, entre 1.000 i 2.200 mts. d'altura; i la de color de bronze de les zones àrides. És curiós que, en diverses regions, els animals de diferents tipus cohabitin però no hi ha formes intermèdies. En principi, a Menorca sols es coneix la primera.

La forma ocel·lada és especialment contrastada a localitats poc o molt humides, com són les illes, el litoral o les riberes de rius. No té res d'estrany, doncs, que sigui aquesta la forma present a Menorca. El color de fons és fosc, gairebé negre, i les taques, més o menys rodones i molt petites, són grogues. Aquest

Distribució mundial de la sargantana mora.

disseny és molt nítid sobre el cos i els membres, i queda més reticulat en la coa i el cap. El ventre és gris pàl·lid o groguenc, normalment amb petites taques fosques.

En els seus països d'origen, és freqüent a llocs poc o molt humits, i evita els extremadament secs. S'enfila àgilment per parets rocoses, penyals o troncs, fins i tot edificis. S'alimenta normalment de petits insectes i també de fruits sucosos. El zel és primaverall; pon dos, tres o quatre ous, de 11,5 x 7 mms, en el mes de juny. Les sargantanes eclosionen en el mes de juliol o agost, i tenen la coa d'un color verd característic.

Menorca és l'única localitat europea on habita aquesta espècie, que és pròpia de la regió sud-occidental de la Mediterrània (Marroc i Algèria). La seva àrea de distribució queda limitada per l'isoclima de 200 mms de pluviositat anual.

A Menorca, per força, ha de ser importada, ja que no té cap sentit biogeogràfic que sigui present aquí i no es coneix en altres localitats balears o espanyoles.

És lamentable que ningú hagi estudiat encara la biologia d'aquesta sargantana a les Balears, ja que el clima és prou diferent del de la seva pàtria, i les condicions insulars poden haver produït interessants adaptacions ecològiques.

Sembla que és molt més rara que la *sicula*, encara que es coneix a ben diverses localitats menorquines de Maó a Ciutadella, fins al Cap Cavalleria.

